

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**«ВНУТРІШНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА»**

(для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання
напряму підготовки 6.030504– «Економіка підприємства»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Внутрішній економічний механізм будівельного підприємства» (для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Л. Г. Чеканова. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 16 с.

Укладач: Л. Г. Чеканова

Рецензент: проф., д.т.н. В. І. Торкатюк

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рекомендовано кафедрою економіки будівництва(протокол № 2 від 29. 09. 2011)

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками	10
підготовки та видами навчальної роботи	10
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	11
2.2.2. Лекційний курс	11
2.2.3. Практичні заняття	12
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	12
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента	12
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	13
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	14

ВСТУП

Дисципліна “Внутрішній економічний механізм підприємства” за освітньо-професійною програмою має статус вибіркової. Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

СВО ХНАМГ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика (варіативна компонента) спеціаліста спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства», 2007.

СВО ХНАМГ «Освітньо-професійна програма (варіативна компонента) спеціаліста спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства», 2007.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства», Харків, 2007.

Програма ухвалена кафедрою економіки будівництва (протокол № 2 від 29. 09. 2011 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: викладання дисципліни “Внутрішній економічний механізм підприємства” є надання студентам ґрунтовних знань з основних розділів економіки на мікро рівні та формування майбутніх спеціалістів з економіки, здатних координувати та регулювати діяльність структурних підрозділів підприємства з урахуванням особливостей їхнього функціонування в умовах формування ринкових відносин.

Теоретичні питання курсу охоплюють усі аспекти діяльності підприємства в умовах перехідного періоду, які спрямовані на забезпечення загальної економічної ефективності, конкурентних переваг, визначення та побудови адекватного до сучасних умов господарювання внутрішнього економічного механізму функціонування відповідно до стратегії розвитку підприємства. Вона передбачає придбання студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо побудови ефективного внутрішнього економічного механізму підприємства.

Програма курсу “Внутрішній економічний механізм підприємства” відбиває специфіку функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства в сучасних умовах господарювання, закономірності діяльності та розвитку підприємства та його підрозділів. Вказаний підхід знайшов своє відображення у структурі та змісті відповідних тем курсу.

Для досягнення мети викладання курсу необхідно забезпечити досягнення наступних основних завдань:

- визначити економічні передумови функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства;
- обґрунтувати способи обрання доцільної форми функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства, яка адекватна сучасним умовам господарювання та стратегії розвитку підприємства;

- ознайомитися з методичним інструментарієм побудови раціональної виробничої структури підприємства та механізму його функціонування;

- надати цілісне уявлення щодо внутрішнього економічного механізму функціонування підприємства, формування його ресурсного потенціалу та забезпечення ефективного використання останнього з метою оптимізації кінцевих результатів діяльності.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни: формування знань функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства за сучасних умов господарювання.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1. Економічна теорія	1. Фінанси підприємств.
2. Економіка підприємства	2. Маркетинг.
3. Економічний аналіз	3. Менеджмент.
4. Фінансовий менеджмент	4. Інвестування.
	5. Планування діяльності підприємства.
	6. Логістика.
	7. Проектний аналіз.
	8. Економіка і планування підприємств галузі.
	9. Стратегія управління підприємством.
	10. Управління потенціалом підприємства.
	11. Антикризове управління підприємства.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Внутрішній економічний механізм підприємства **(2/89)**

ЗМ 1. Організаційні передумови функціонування підприємства та планування його діяльності **(1/49)**

1. Виробничо-організаційна й економічна структуризація підприємства.

2. Структура і форми функціонування внутрішнього економічного механізму.

3. Система і порядок планування діяльності підприємства та його підрозділів.

4. Внутрішні ціни й методи їх формування.
5. Розробка виробничої програми та її ресурсне обґрунтування
6. Планування витрат і прибутку.

ЗМ 2. Контроль результатів діяльності підрозділів та підвищення ефективності їх функціонування (1/40)

1. Контроль та оцінка діяльності підрозділів.
2. Матеріальне стимулювання та матеріальна відповідальність за результати діяльності.
3. Економічна діагностика в системі управління підприємством.
4. Діагностика результатів діяльності підприємства.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
Формування виробничої програми структурних підрозділів підприємства з урахуванням специфіки їхньої діяльності. Планування основних показників діяльності структурних підрозділів підприємства з урахуванням їх функцій, місця та ролі у виробничому процесі.	Виробнича	Організаційна
1. Провести комплексну оцінку ефективності господарювання на рівні підприємства та його підрозділів. 2. Провести економічну діагностику діяльності підприємства та його структурних підрозділів та розробки заходів щодо підвищення економічної ефективності господарювання.	Виробнича	Контрольно-аналітична

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України “Про підприємства в Україні” (Відомості Верхов. Ради України. 1991. №24).
2. Закон України “Про власність” (Відомості Верхов. Ради України. 1991. №20.).

3. Закон України “Про банкрутство” (Відомості Верхов. Ради України. 1992. №31).
4. Закон України “Про оплату праці” (Галицькі контракти. (1995. №21).
5. Закон України “Про оренду майна державних підприємств і організацій” від 10.02.92. з внесеними змінами та доповненнями від 15.12.92, 14.03.95, 7.12.95, 23.12.97.
6. Закон України “Про занятість населення” від 01.03.91.
7. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність” від 16.06.1999 р.
8. Кодекс законів про працю. – Х., Конус, 2002. Типове положення з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Затв. КМУ від 26.04.96 // Бух. облік і аудит. – 1996 - № 7
9. Грещак М.Г., Гребенщикова О.М., Коцюба О.С. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посібник - К.: КНЕУ, 2001.- 228 с.
10. Економіка підприємства: Підруч./ За ред. С.Покропивного. – К.: Хвиля-прес, 1998
11. Организация, планирование и управление деятельностью промышленного предприятия (объединения) / Под ред. С.М. Бухало. – К.: Вища шк., 1989
12. Теория экономического анализа : Учебник / Баканов М.И., Шеремет А.Д. – М.: Финансы и статистика, 2002. С.416
13. Курочкин А.С. Операционный менеджмент: Учеб. Пособие. – К.: МАУП, 2000

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація

Внутрішній економічний механізм підприємства

Мета вивчення дисципліни – отримання студентам ґрунтовних знань з основних розділів економіки на мікро рівні та формування майбутніх спеціалістів з економіки, здатних координувати та регулювати діяльність

структурних підрозділів підприємства з урахуванням особливостей їхнього функціонування в умовах формування ринкових відносин. В процесі вивчення курсу передбачається розгляд передумов і форм функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства, планування діяльності підрозділів підприємства, контроль, оцінка та стимулювання діяльності підрозділів підприємства, внутрішня економічна діагностика.

Аннотация

Внутренний экономический механизм предприятия

Цель изучения дисциплины - получение студентами фундаментальных знаний основных разделов экономики на микро уровне. Подготовка и формирование будущих специалистов экономики, способных координировать и регулировать деятельность структурных подразделов предприятия с учетом особенностей их функционирования в условиях формирования рыночных отношений. В процессе изучения курса предполагается рассмотрение предпосылок и форм функционирования внутреннего экономического механизма предприятия, планирование деятельности подразделов предприятия, контроль, оценка и стимулирования деятельности подразделов предприятия, внутренняя экономическая диагностика.

Abstract

The internal economic mechanism of the enterprise

The purpose of studying of discipline - reception by students of fundamental knowledge of the basic sections of economy on микро level. Preparation and formation of the future experts of the economy, capable to coordinate and regulate activity of structural subsections of the enterprise taking into account features of their functioning in the conditions of formation of market relations. In the course of course studying consideration of preconditions and forms of functioning of the internal economic mechanism of the enterprise, planning of activity of subsections of the enterprise, control, an estimation and stimulations of activity of subsections of the enterprise, internal economic diagnostics is supposed.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Триместр (и)	Години							Екзамен (триместр)	ІМК (триместр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі			
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	Курс.проект		
7.050107 - Економіка підприємства (спеціалізація «Економіка будівельного підприємства»)	2/89	1	41	6	8		48		48	20	7

2.2. Зміст дисципліни

ЗМ 1. Організаційні передумови функціонування підприємства та планування його діяльності **(1/49)**

1. Виробничо-організаційна й економічна структуризація підприємства.
2. Структура і форми функціонування внутрішнього економічного механізму.
3. Система і порядок планування діяльності підприємства та його підрозділів.
4. Внутрішні ціни й методи їх формування.
5. Розробка виробничої програми та її ресурсне обґрунтування
6. Планування витрат і прибутку.

ЗМ 2. Контроль результатів діяльності підрозділів та підвищення ефективності їх функціонування **(1/40)**

1. Контроль та оцінка діяльності підрозділів.
2. Матеріальне стимулювання та матеріальна відповідальність за результати діяльності.
3. Економічна діагностика в системі управління підприємством.
4. Діагностика результатів діяльності підприємства.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Модулі (семестри) та змістовні модулі	Всього кредит/ годин	Форми навчальної роботи, годин			
		Лекц.	Прак.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Економіка інвестицій	2 / 89	6	8	-	48
ЗМ 1.1. Теоретичні основи управління капіталом	1 / 49	3	4	-	24
ЗМ 1.2. Визначення вартості та ефективності використання капіталу	1 / 40	3	4	-	24

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	7.050107
ЗМ 1. Організаційні передумови функціонування підприємства та планування його діяльності	3
Тема 1. Виробничо-організаційна й економічна структуризація підприємства	0,5
Тема 2. Структура і форми функціонування внутрішнього економічного механізму	0,5
Тема 3. Система і порядок планування діяльності підприємства та його підрозділів	0,5
Тема 4. Внутрішні ціни й методи їх формування	0,5
Тема 5. Розробка виробничої програми та її ресурсне обґрунтування	0,5
Тема 6. Планування витрат і прибутку	0,5
ЗМ 2. Контроль результатів діяльності підрозділів та підвищення ефективності їх функціонування	3
Тема 1. Контроль та оцінка діяльності підрозділів за результатами діяльності	0,75
Тема 2. Матеріальне стимулювання та матеріальна відповідальність	0,75
Тема 3. Економічна діагностика в системі управління підприємством	0,75
Тема 4. Діагностика результатів діяльності підприємства	0,75
Разом	6

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин
	7.050107
ЗМ 1. Організаційні передумови функціонування підприємства та планування його діяльності	4
Тема 1. Виробничо-організаційна й економічна структуризація підприємства	0,5
Тема 2. Структура і форми функціонування внутрішнього економічного механізму	0,7
Тема 3. Система і порядок планування діяльності підприємства та його підрозділів	0,7
Тема 4. Внутрішні ціни й методи їх формування	0,7
Тема 5. Розробка виробничої програми та її ресурсне обґрунтування	0,7
Тема 6. Планування витрат і прибутку	0,7
ЗМ 2. Контроль результатів діяльності підрозділів та підвищення ефективності їх функціонування	4
Тема 1. Контроль та оцінка діяльності підрозділів за результатами діяльності	1
Тема 2. Матеріальне стимулювання та матеріальна відповідальність	1
Тема 3. Економічна діагностика в системі управління підприємством	1
Тема 4. Діагностика результатів діяльності підприємства	1
Разом	8

2.2.4. Індивідуальні заняття

Програмою дисципліни передбачено виконання студентами курсового проекту, відповідно до вимог „Методичних вказівок щодо виконання курсового проекту з дисципліни „Внутрішній економічний механізм підприємства”, метою якого є вивчення основ функціонування підрозділів підприємства на конкретному прикладі. Обсяг курсового проекту – 50...70 аркушів.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Під час такої роботи використовується

навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач та аналізу ситуацій.

Зміст	Кількість годин
	7.050107
ЗМ 1. Організаційні передумови функціонування підприємства та планування його діяльності	24
Тема 1. Виробничо-організаційна й економічна структуризація підприємства	4
Тема 2. Структура і форми функціонування внутрішнього економічного механізму	4
Тема 3. Система і порядок планування діяльності підприємства та його підрозділів	4
Тема 4. Внутрішні ціни й методи їх формування	4
Тема 5. Розробка виробничої програми та її ресурсне обґрунтування	4
Тема 6. Планування витрат і прибутку	4
ЗМ 2. Контроль результатів діяльності підрозділів та підвищення ефективності їх функціонування	24
Тема 1. Контроль та оцінка діяльності підрозділів за результатами діяльності	6
Тема 2. Матеріальне стимулювання та матеріальна відповідальність	6
Тема 3. Економічна діагностика в системі управління підприємством	6
Тема 4. Діагностика результатів діяльності підприємства	6
Разом	48

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю		Розподіл балів, %
	Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.	Тестовий контроль №1.	30
ЗМ 2.	Тестовий контроль №2	30
	Підсумковий модульний контроль (письмовий)	40
	Всього за модулем	100%

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література	
1. Закон України “Про підприємства в Україні” (Відомості Верхов. Ради України. 1991. №24).	ЗМ 1, ЗМ 2
2. Закон України “Про власність” (Відомості Верхов. Ради України. 1991. №20.).	ЗМ 1, ЗМ 2
3. Закон України “Про банкрутство” (Відомості Верхов. Ради України. 1992. №31).	ЗМ 1, ЗМ 2
4. Закон України “Про оплату праці” (Галицькі контракти. (1995. №21).	ЗМ 1, ЗМ 2
5. Закон України “Про оренду майна державних підприємств і організацій” від 10.02.92. з внесеними змінами та доповненнями від 15.12.92, 14.03.95, 7.12.95, 23.12.97.	ЗМ 1, ЗМ 2
6. Закон України “Про занятість населення” від 01.03.91.	ЗМ 1, ЗМ 2
7. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність” від 16.06.1999 р.	ЗМ 1, ЗМ 2
8. Кодекс законів про працю. – Х., Конус, 2002. Типове положення з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Затв. КМУ від 26.04.96 // Бух. облік і аудит. – 1996 - № 7	ЗМ 1, ЗМ 2
9. Грещак М.Г., Гребенщикова О.М., Коцюба О.С. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посібник - К.: КНЕУ, 2001.- 228 с.	ЗМ 1, ЗМ 2
10. Економіка підприємства: Підруч./ За ред. С.Покропивного. – К.: Хвиля-прес, 1998	ЗМ 1, ЗМ 2
11. Организация, планирование и управление деятельностью промышленного предприятия (объединения) / Под ред. С.М. Бухало. – К.: Вища шк., 1989	ЗМ 1, ЗМ 2
12. Теория экономического анализа : Учебник / Баканов М.И., Шеремет А.Д. – М.: Финансы и статистика, 2002. С.416	ЗМ 1, ЗМ 2

1	2
13. Курочкин А.С. Операционный менеджмент: Учеб. Пособие. – К.: МАУП, 2000	ЗМ 1, ЗМ 2
2. Додаткова навчальна література	
14. Справочник директора предприятия/ Под ред. М.Г.Лапусти . – М.: ИНФРА-М, 1996	ЗМ 1, ЗМ 2
15. Соколин М.П. Оперативное управление производством и поставками (Модели и методы)/ Отв. Ред. В.М.Геец. – К.: Наук. думка, 1991	ЗМ 1, ЗМ 2
16. Шим Д., Сигел Д. Методы управления стоимостью и анализа затрат/Пер. с англ. – М.: Филинь, 1996	ЗМ 1, ЗМ 2
17. Економіка підприємств // Навч.посіб. Бейчин І.М. та ін. – Львів.: Сполох, 1998	ЗМ 1, ЗМ 2
18. Робоча програма дисципліни «Внутрішній економічний механізм підприємства».- Х.: ХДАТОХ, 2002	ЗМ 1, ЗМ 2
19. Медведева Л.Г. Економіка підприємства (частина 1): Навч.посібник. – Х.: ХДАТОХ, 1999	ЗМ 1, ЗМ 2
20. Сідун В.А., Медведева Л.Г. Економіка підприємства (част.2): Навч.посібник. – Х.: ХДАТОХ, 1999	ЗМ 1, ЗМ 2
21. Медведева Л.Г. Внутрішній економічний механізм підприємства: Учбов. Посібник.- ХДАТОХ, 2001	ЗМ 1, ЗМ 2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни
«Внутрішній економічний механізм будівельного підприємства»
(для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки
6.030504 – «Економіка підприємства».)

Укладач: **ЧЕКАНОВА** Любов Григорівна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2011, поз. 324 Р

Підп. до друку 19.12.2011 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60х84/16
Ум. друк. арк. 0,7
Зам. № 7712

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.